

Diaconale gemeente (II): barmhartigheid

Een gemeente die diaconaal wil zijn, zal oog moeten hebben voor de nood die er is binnen de gemeente en in de samenleving. Het gaat daarbij niet om abstracties ('eenzaamheid' of verslavingsproblematiek') maar om mensen die ons aankijken en die wij respectvol in de ogen moeten kijken: armen, zieken, asielzoekers, vluchtelingen, dak- en thuislozen, zwervers, rouwendenden, stervenden, verslaafden, gevangenen, weduwen enzovoort.

Gods hart

Voor mensen in nood klopt het hart van God. Hij heet de Barmhartige. Het behoort tot zijn wezen om barmhartig te zijn (Ex. 34:6). Het Hebreeuwse woord 'ruchama' heeft te maken 'baarmoeder' (racham): Gods liefdevolle aandacht komt van binnenuit. En Jezus zegt: 'Wees barmhartig, zoals jullie Vader barmhartig is' (Luc. 6:36).

In context

Het overbekende verhaal over 'de barmhartige Samaritaan' is het waard om in context gezet te worden. Dan valt op dat het vlak ná de uitzending van 72 leerlingen om het Koninkrijk te verkondigen (10:1-20) en na het woord van Jezus over horen en zien (10:21-24) staat. En het staat vlak vóór het verhaal over Marta en Maria over het ene nodige: biddend luisteren (10:38-42). Zoals het ene gebod in tweeën klinkt (God liefhebben en de naaste liefhebben, 10:27) zo gaan in het leven van Jezus' navolgers het bidden en het goede doen hand in hand.

Wie van de drie?

Jezus vertelt zijn verhaal voor een wetgeleerde die beantwoordt aan het beeld: 'wel woorden, geen daden'. Hij weet het allemaal precies, maar het zit een voet te hoog. Verder weigert hij voor alles om Jezus als zijn Naaste te erkennen. In het verhaal dat Jezus

vertelt bij de vraag 'Wie is mijn naaste?', komen naast de beroofde man drie mensen voor. Twee 'kerkmensen' en een andersgelovige (door de Joden gehaat). De priester (gewend om te offeren) en de leviet (gewend om te helpen) blijven op afstand, de Samaritaan (gewend om vervloekt te worden) komt dichterbij en laat zijn hart spreken.

Barmhartig zijn

Opvallend is de gedetailleerdheid waarmee Jezus beschrijft wat de Samaritaan allemaal doet. Want barmhartigheid is geen mooie gedachte of een warm gevoel maar een concrete daad. Het gaat om dóen: hij kijkt naar de man, krijgt medelijden de man, gaat naar hem toe, verbindt zijn wonden, giet olie en wijn over die wonden, zet hem op zijn eigen rijdier, brengt hem naar een herberg, zorgt voor hem, geeft geld aan de eigenaar en regelt de verdere zorg en de vergoeding daarvoor.

Een naaste zijn

Jezus keert de vraag om. Niet: 'Wie is mijn naaste?' Maar: 'Voor wie word ik een naaste?' De wetgeleerde, die zijn Naaste niet liefheeft, antwoordt met ingehouden afkeer op Jezus' vraag. Want hoe is het mogelijk dat Jezus zo'n vervloekte Samaritaan ten voorbeeld stelt aan de voorbeeldige wetgeleerde?

Ga en doe

Geloven is (niet alleen biddend luisteren maar ook) doen: de liefde van Christus praktisch zichtbaar maken in werken van barmhartigheid (Mat. 25:31-46). We mogen leren om Christus niet alleen met de mond maar ook met de hand te belijden.

1. Diaconaal pastoraat: naar elkaar omzien in de gemeente door een bezoekje, een kaartje, een troostend of bemoedigend woord, een helpende hand of financiële ondersteuning kan prachtig opbloeien in de kleine groepen in de gemeente.
2. Diaconale evangelisatie: een diaconale gemeente is zichtbaar en merkbaar met Christus' liefde aanwezig in de samenleving door hart en oog te hebben voor wie eenzaam zijn, dakloos, verslaafd, gescheiden, arm of gevangenen.

**Diaconaal zijn:
Dienen, Delen, Doen.**

Bijbelrooster 'Barmhartigheid'

Ma. Lucas 6 :27-38 : geven en ontvangen

Di. Matteüs 25:31-46: hongerig en dorstig

wo. Jacobus 2:14-24: geloven en doen

Do. Efeziërs 4:17-32: meeleven en vergeven

Vr. Matteüs 6:1-4: linkerhand en rechterhand

Za. Handelingen 2:43-47: verkopen en verdelen

Bronwater in de kleine groep

a. Het ijs breken

Wie is volgens jou de barmhartigste Nederlander?

b. Jezus centraal stellen

Lees samen Lucas 10:25-37. Verplaats je achtereenvolgens in: de wetgeleerde, de priester, de leviet en de Samaritaan. Maak concreet wat dit woord van Jezus betekent voor jou: 'Ga dan en doe als hij'.

c. Elkaar bemoedigen

Praat samen door over deze gesprekspunten:

- In welke daden van God herken je zijn barmhartigheid?
- Hoe wordt Gods barmhartigheid de onze?
- Hoe kunnen we elkaar in de kleine groep barmhartigheid bewijzen? Geef voorbeelden.

d. Zich naar buiten richten

Wat stel je je voor bij diaconale evangelisatie? Hoe kun je vanuit de kleine groep iets concreets doen?

**Wie barmhartig voor een
ander is, moet daarin
blijmoedig zijn.**

- Romeinen 12:8 -

**Barmhartigheid is geen
mooie gedachte of een
warm gevoel maar een
hart-elijke daad.**

